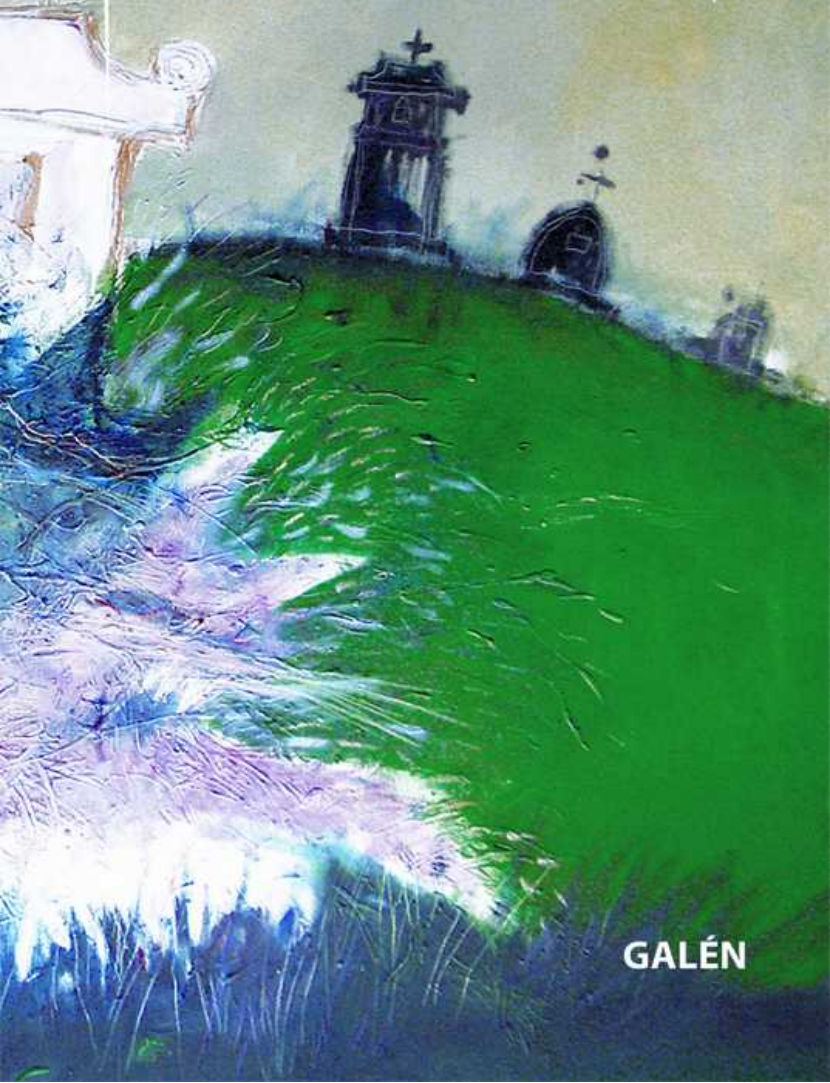


Martin Vokurka

ROZPADY



GALÉN



Marek Brodský: Mrouskání na krchově (2006)

Martin Vokurka

ROZPADY

Galén

Copyright © Galén, 2008
Copyright © Martin Vokurka, 2008
Illustration © Marek Brodský, 2008

ISBN 978-80-7262-537-6

Adopce

Kunešovi se o tom dozvěděli z inzerátu. Manželé ve středním věku, v jejichž tělech se jako mozaika střídaly nánosy opotřebení s tenkou vrstvou dosa-
vadní pružnosti a mladosti, nebo kde naopak hlad-
kost jejich mládí už byla na mnoha místech prošou-
pána k mozolnatému stárnutí. Dlouho se rozmýš-
leli, mnoho večerů spolu rozmlouvali zaboření ve
vybledlých křeslech, telefonovali cizím lidem i svým
přátelům a nakonec se několik týdnů nad listy pa-
píru popsány samými čísly nervózně rozhodovali
pro jeden z mnoha inzerátů, které se vyrojily v no-
vinách a na které jste stejně tak mohli narazit v ná-
dražních čekárnách jako v lepších restauracích.

Tyto inzeráty zaplavily celou zemi, jako když se ně-
jaký rok přemnoží slimáci nebo se urodí nadbytek
jablek. Bylo to podzimem, který následoval po nepo-
dařeném létě, nebo to mělo hlubší podstatu, která
se tvořila daleko od nás a bez nás a najednou vrhla
svůj stín přímo doprostřed našeho stolu? Jakmile se
zmatení po tom novém natáhneme, můžeme docela
dobře převrhnout na nový ubrus sklenici s červeným
vínem a ocitnout se tak najednou v novém příběhu.

V každém případě se takové množství inzerátů
účinně vtíralo do podvědomí a vábilo dosud neroz-
hodnuté manželské páry, k nimž patřili i Kunešovi.

Kunešovi vešli do dveří označených zlatou cedul-
kou. Přivítala je stárnoucí ošklivá žena. Elegance,
s níž byla oblečena a která byla nápadná i v jejím vy-
braném chování, vzbuzovala u Kunešových nejprve
strach. Na tak rafinovanou a kultivovanou ošklivost
nebyli zvyklí. Jak by bylo snadné, aby tato žena, jak-
mile by ji něco zbavilo její elegance, začala působit
odpudivě. Byl to právě tento rozpor, narůstající kaž-

dým jejím pohybem a stupňující se každým laskavým profesionálním slovem vyšlým z jejích namalovaných úst, který na Kunešovy působil uhrančivým dojmem. Napětí, které vznikalo mezi její elegancí a ošklivostí, vtisklo celé místnosti nečekanou atmosféru a oba manželé měli pocit, že stojí pod obloukem zázračného mostu, jehož oba konce se ztrácejí v mlžném nedohlednu, kterému oni nemají šanci porozumět.

Poslušně, jako když děti u zápisu do školy recitují básničky, zodpověděli během několika minut všechny otázky, které jim ošklivá žena kladla a které se z ní vymršťovaly jako panáčky na pružině z postupně otvíraných krabiček. Přišli na inzerát zveřejněný v těch a těch novinách, rozmyšleli se tak a tak dlouho a teď by chtěli to a to. Nesměle celou dobu upíjeli kávu a džus, které jim nabídla. Když se po chvíli objevil muž v tmavošedém obleku a zval je k sobě do kanceláře, vnímali to jako nepříjemné vyrušení z podivného pohádkového očarování, do něhož se stále víc a víc a proti své vůli propadali. Jen neradi se zvedli a následovali ho.

„Jmenuji se Dušan Linhart,“ představil se muž.

„Dáme se do toho,“ pokračoval povzbudivě. Otočil se ke svému počítači a několikrát klepnul myší.

„Je to moderní. Je to však především velmi záslužné a prospěšné. Obohacuje to život. Pokud se rozhodnete kladně, věřím, že nebudete litovat.“

Kuneš se rozhlížel po místnosti. Na všech stěnách visely zarámované velké barevné plakáty, na nichž byly vyobrazeny nesčetné hřbitovy v nejrůznějších podobách. Hřbitov pod sněhem, v mlze a zavátý zlatým listím, hřbitov za úsvitu, za soumraku, v noci, ve dne. Na každém plakátu byl název a logo agentury. *Z cizí minulosti vaše budoucnost.*

Žaluzie v oknech byly staženy, část světla v kanceláři pocházela z monitoru počítače.

Linhart mluvil a cítil přitom silnou chuť na cigaretu. Bylo příliš brzy na to, aby si mohl zapálit. Před zákazníky kouřit nesměl, a tak jenom naprázdno polykal a těšil se, že si později bude moci pro něco odskočit nebo předstírat, že je nechává samotné kvůli nim samým, aby se v klidu mohli poradit.

„Máte mnoho možností,“ říkal Linhart. „Všechno je promyšleno do posledního detailu. Můžete si opravdu vybírat. S rodokmenem a s celou dokumentací, nebo zase něco s přídechem tajemna a neznáma, budete-li chtít. Řekněte mi, co byste si představovali, a společně podle toho zkusíme najít to, co vám bude nejlépe vyhovovat. Jaký je vlastně váš důvod právě tohoto typu adopce?“ zeptal a prohlížel si vyplněný dotazník, který mu předala ošklivá žena. „Uvažovali jste i o jiných možnostech?“

„Každý se chce o někoho starat,“ řekl Kuneš. „I v dnešní době. Jenže nikdy nevíte, co vám ten, o kterého se staráte, provede, kam ho život zanese, k čemu ho jednou přinutí.“

Jeho manželka během řeči souhlasně přikyvovala, až skleněné korálky zavěšené na jejím silném krku o sebe cvrnkaly.

„Nesmí to být nějaký hajzl, bezectný grázl...,“ řekl Kuneš a tázavě se přitom podíval na Linharta. Linhart souhlasně přikývl, ale nic neříkal. Chtěl si zapálit, ale ještě víc, ze všeho nejvíc by chtěl odejít z této místnosti, kde musel trávit každý den tolik hodin, aniž směl kouřit, a už se nevrátit. Sevřel levou ruku v pěst a odložil to o dalších pět minut. Dělal to tak celý den, den po dni, týden po týdnu. Celý svůj dosavadní život odchod odkládal. Vždy o pět minut, o den, pak o týden – a zase o pět minut, o den a pořád dál a dál. Kuneš, který o ničem z toho nevěděl, mezitím pokračoval:

„Protože i když o mrtvých jenom dobře, neplatí to pro případ adopce, tady si musíme nalít čistého

vína. Žádného zloděje nechceme, ani podvodníka, zkrátka žádného vyvrhela. Jde i o naši dobrou pověst.

Nejprve jsme chtěli nějaké dítě, ale nebyl moc velký výběr – víte přeci, jak to teď s dětmi vypadá – i známí nás varovali – a konec konců, ten nebožtík byl přeci jenom někdy živý, takže je to – byl to – člověk, není to jenom věc, pár cihel jako dům... Kdybychom měli lepší vztahy se svými vlastními příbuznými, jenže, znáte to... Ani jejich smrt moc nepomohla, nic nevylepšíla. Ne že bychom je zavrhovali, ne že bychom je chtěli dát k adopci, to proboha už vůbec ne, ale něco víc, to od nás opravdu nemohli čekat.“

Linhart si dělal poznámky do bloku. Pomáhalo mu to potlačovat chuť na cigaretu, která nabývala chvílemi sotva snesitelné naléhavosti. Chvilí uvažoval a pak otevřel jeden z pořadačů a rychlým pohybem ho otočil směrem ke Kunešovým.

„Například tady pan Moravčík. Umřel před třiceti pěti lety. Nemá už žádné příbuzné.“

Z černobílé fotky hleděl muž v tmavém obleku a úzké kravatě. I přes clonu času bylo vidět, že se v obleku necítil pohodlně. Zemědělec s tváří rozbrázděnou vráskami a s rukama, které měl určité složený v klíně, ačkoliv na fotce nebyly vidět. Ruce přivyklé těžké každodenní práci.

Ten by se k nim hodil, pomyslel si Linhart. Šaty paní Kunešové pamatovaly samé horší časy a pohled na zápěstí Kuneše odhaloval laciné ošoupané hodinky. Boty sotva průměrné, bylo zaškrtnuto ošklivou ženou ve vstupním dotazníku, který mu předala. Některé lidi velký výběr stejně jenom zmate.

Otočil stránku v pořadači. Z barevné fotky hleděl jednoduchý žulový pomník na venkovském hřbitově.

„Velmi solidní člověk.“ Linhart nasadil svůj nejprofesionálnější hlas. „Skromný život, ale opravdový. Celý život musel tvrdě pracovat, nikdy neměl

moc peněz, brzy ovdověl a i jeho jediný syn zahynul v mládí při autonehodě. Toho všeho se bohužel musel, ještě než umřel, dožít,“ smutně pokýval hlavou.

Naťukal něco do počítače a pootočil k nim monitor. Kunešovi viděli další fotky, rodný list, úmrtní list, vysvědčení ze základní školy. Manželka, syn, domek.

„Jste z města, takže myslím, že někdo z venkova by pro vás byl ten pravý.“

Lidé z města mají rádi nebožtíky z vesnice. Mohou za nimi cestovat a venkovské hřbitovy pro ně mají velké kouzlo, pravilo se ve vnitřních směrnících agentury. A chudí lidé mají rádi ještě chudší a ubožejší nebožtíky, pomyslel si Linhart k tomu.

„A navíc, pan Moravčík je pochován na krásném hřbitůvku, kde si lidé všech hrobů opravdu hledí. O Dušičkách je radost se tam procházet. A jako takovou prémii vám prozradím, že ta víska, kde se hřbitov nachází, je v docela atraktivní oblasti. V okolí jsou pěkné lesy plné hub a cestou pojedete okolo pískovny, kde je v létě nádherné koupání.“

„Protože adopce, to je také odpovědnost,“ recitoval Linhart z paměti další kus směrnice. „Stát vyžaduje některé povinnosti, a ty nejsou zcela zanedbatelné. Návštěvy hrobu alespoň ve dnech výročí narození a smrti a samozřejmě o Dušičkách, pravidelná péče o hrob, oznámení v rodinné kronice celostátního deníku při kulatých výročích narození a smrti, aktivita v místě života nebožtíka, výroční zprávy a ještě mnoho dalšího. A k tomu všemu nabízí stát jenom nepatrnou daňovou úlevu.“

Paní Kunešová vážně pokyvovala. Jsou si toho vědomi, řekl s vážností až důležitostí v hlase Kuneš. Přemýšleli o tom dost dlouho, taky to přece není jejich první schůzka s lidmi z agentury.

„Já vím, já vím,“ řekl Linhart konejšivě. Polkl sliny, které byly cítit po tabáku; nebo si to aspoň tak představoval.

„Nevěřili byste, co někteří lidé se svými nebožtíky dokážou. Jedni umělci, sami dost známí, stvořili ze svého nebožtíka po padesáti letech významnou osobnost. Objevili jeho deníky, upřesnili a doplnili jeho životopis a dokonce o něm vydali knížku. Dozvěděli se věci, které možná ani sám nebožtík o sobě nevěděl. Dohledali jeho milenky, našli hotely, kde bydlel, publikovali recept na bábovku, kterou jedl nejraději. Je to velké štěstí, ocitnout se po smrti v tak dobrých rukách.“

Linhart se na ně podíval málem vítězoslavně.

„Co by je však čekalo s živým dítětem? Co z toho by opravdu mohli zajistit? Během života nemáme možnost pohlédnout na své žití v celistvosti, většinou svíráme jenom jakési cáry z toho, čeho jsme se z neznámých důvodů drželi více než něčeho jiného a co nám proto při našem pádu časem zůstalo mezi prsty. Nevidíme dopředu a co je za námi, je taky zmatené. Život je hodně nedokonalý. Stále jsme něčím rozptylováni, někam nás to unáší nebo nás to naopak někde svírá. Až když život skončí, je teprve možné si všechno pořádně promyslet a uspořádat.“

Kunešovi brzy souhlasili s adoptí mrtvého pana Moravčíka a za další půlhodinu bylo všechno podepsáno. Linhart, spokojený sám se sebou, se krčil na malém balkonku a lačně do sebe nasával cigaretový kouř. Dokázal to opravdu rychle, přesvědčil je hned o prvním nebožtíkovi. Chudí lidé dlouho váhají, jestli si něco mohou dovolit, ale když se rozhodnou, nejsou jako ti bohatí, kteří meditují nad každou korunou, jako šelmy se vrhají na jakoukoliv, i tu sebelepší výhodu, a jako šakali cítí na sto honů každý nepatrný zádrhel.

Šlo to tak rychle, že teď mu zbývá víc než patnáct minut, než přijdou další klienti. Zůstane tady na balkoně, může si ještě vykouřit dvě tři cigarety.

Hlavně aby nemusel vidět tu hroznou ženskou, která sedí v recepci.

Kunešovi byli také spokojeni. Vyšli na ulici a vydali se směrem k stanici podzemní dráhy vzdálené necelý kilometr. Okna domů lemujících chodníky byla vymlácená, mnohé z dveří byly zatlučeny silnými prkny nebo dokonce zazděny. U chodníků se válely staré papíry a plechovky.

Cítili úlevu z rozhodnutí. Napětí posledních týdnů bylo to tam. Po pár desítkách metrů se jich však najednou začal zmocňovat nový neklid. Čtvrť, na jejímž jednom konci se začalo s modernizací a výstavbou nových domů, zůstávala v jiných, dosud zapomenutých a opuštěných částech málo bezpečná. Prázdné domy čekaly na demolici. Ulice, kterou procházeli, bývala hlavní třídou této městské části a teď jako mrtvý had jenom ležela, dlouhá a nehybná, v jejím středu.

Kunešovi spěchali. V zádech celou cestu cítili jakoby skrytý dech a potlačované šustění.

Ostatní lidé jezdí auty, jen oni z nacvičené šetrnosti museli jet metrem a zbytek dojít pěšky. Měli jsme si vzít taxík, říkala si Kunešová vztekle. Nahlas neřekla nic. Její manžel by to nerad slyšel. Aspoň tady na kus této ulice, naléhala už předtím, ale bez úspěchu. Šetřit za každou cenu...

Strach jim zaslepil oči a ucpal uši. Proto nejprve ani nepostřehli stín, který se za nimi táhl dobrý kus cesty. Byl tvořen několika postavičkami, které se kradly podél vymlácených domů, schovávaly se za výstupky dveří, občas se zanořovaly do zpustlých dvorů. Ve chvíli, kdy Kunešovi chtěli zabočit do ulice, která po dvou stech metrech končila u vchodu do metra, je tento stín najednou spolkl. Ocitli se uprostřed houfu dětí, které na ně začaly dotírat.

„Mrchožrouti,“ křičely děti. Utvořily důmyslný kruh, v jehož vnitřní části byly menší děti, které se sápalý na tašky Kunešových, zatímco větší děti v zevním kruhu svíraly baseballové páčky a nože a chvílemi je

vystrkovaly nad hlavy svých menších druhů směrem do centra kruhu, kde se ustrašeně tísnili oba manželé.

„Tahle čtvrt' je naše, celé město je naše, celý svět je náš!“

Děti byly nuzně oblečené, mnohé z nich měly na sobě jenom cáry, boty byly roztrhané a v tvářích byla zažrána špína. Každé z nich zapáchalo a dohromady šířily jeden podivný nakyslý pach.

Kunešovi se krčili pod ranami, které na ně začaly dopadat. Rány se točily kolem kruhu jako zblázněná vteřinová ručička, dětské ruce konaly tyto rytmické pohyby bez emocí, jako by šlo o pouhý tělocvik. Kuneš se chvílemi snažil bránit, ale každý takový pokus skončil jen dalšími a silnějšími ranami, které se na něj a na jeho manželku sesypaly. Nakonec, když se oba manželé ocitli na zemi, jim děti vytrhly tašky, odplivly si a utekly.

Nejprve se vzpamatoval Kuneš. Pomalu se zvedl a váhavě se rozhlížel kolem. Ulice byla úplně pustá, po dětech nebylo ani památky. Jenom blátivé šlápoty kolem jeho ležící manželky připomínaly jejich existenci. Kunešová se za chvíli posadila, ale zůstala na chodníku. Měla potrhaný kabát, roztržené punčochy, zablácené ruce. Na konci ulice se objevilo slunce a celou ji prozářilo.

„Všechno nám ukradli,“ zanaříkala Kunešová. Obrátila ruce dlaněmi vzhůru a sluneční paprsky se na nich setkaly jenom s prázdnotou a špínou. Dívala se směrem, kterým děti zmizely. V očích se jí leskly slzy a prázdné ruce jako by se bránily i vábily současně.

Děti jim vzaly nejen peníze, ale i doklady. Chyběly i desky, v nichž si nesli smlouvy o adopci.

„Tohle jsi si chtěla vzít domů,“ řekl Kuneš a pohlédl směrem, kterým děti zmizely. „Nikdo s nimi nechce žít a už brzy tu snad žádní nebudou, zmet-

ci!“ Přesto se vyhýbal pohledu do manželčiných očí, která se dosud dívala za dětmi.

Pomohl ženě vstát a vydali se pomalu ke stanici podzemní dráhy. Policii nemá cenu volat, stejně by jim jenom řekli, že tudy neměli chodit a že si za to mohou sami. Nejvíc je mrzela ztráta smluv o adopci. Budou muset požádat o kopie a určitě to bude zase něco stát. Už dnes večer se chtěli začít seznamovat se svým adoptovaným nebožtíkem a všechno si pořádně pročíst a prostudovat. Snad jim Linhart znovu vytiskne všechny fotografie co nejdříve. Příště, až sem pojedou, vezmou si taxík, ať to stojí cokoliv.

„Stejně se na toho Moravčíka těším,“ řekla Kunešová, když se tlačili v přeplněném vagonu. „Děti už nikdo nechce a přesto se pořád odněkud vynořují a jsou pořád divočejší a bezcitnější.“

„Vyzdobíme mu hrob a uděláme si procházku lesem.“ Kuneš se zadíval z okna vagonu do černého tunelu, kterým projížděli. Ještě chvíli a budou doma, konečně zase doma.

Kocour

Máchová se zastavila v prvním patře. Za rohem, pár metrů od ní, na zbytcích krabice leží kočka a nehýbá se. Když uslyší kroky, nastraží uši a naslouchá. Máchová položí tašku na zem a odpočívá. Je tlustá, zvětšené srdce má co dělat, aby její tělo dorazilo domů.

Kočka je naopak hubená, pod černou srstí se jí rýsují kosti a obratle. Žebra se lehounce zdvihají a zase klesají, jak vyrušená kočka napjatě dýchá. Je připravena k útěku. Napne všechny svaly a strne v nehybnosti, která bezprostředně předchází pohybu.

Všechny pohyby jsou v kočičí nehybnosti obsaženy jako v dokonalé soše.

Už jsou jen pár kroků od sebe. Zatím se ještě neviděly – zbývá pár vteřin, během nichž Máchová nebude mít o kočce žádné tušení. Kočka stojí na všech čtyřech a sotva Máchová zajde za roh a ocitne se v její bezprostřední blízkosti, kočka se vymrští jako černá skvrna vystřižená z noci a prolétne úzkým prostorem mezi nohama Máchové a zdí. Seběhne na schody vedoucí do přízemí, na čtvrtém schodě se zastaví a podívá se zpět.

Sakra, zatracená kočka, ulevila si Máchová polohlasně. Samým leknutím málem upustila tašku na zem. Zadýchaně začne stoupat do druhého patra. Kočka se vrátí na své místo, ocas stočený pod sebe, a dlouze se za Máchovou dívá. Bedlivě sleduje každý její pohyb, jako by se mu učila na z paměť.

Máchová neměla kočku ráda. Nikdy si na její přítomnost v domě nezvykla. Doufala, že kočka jednou zdechne, porazí ji auto, sežere otrávenou myš nebo se aspoň vypaří.

Je to polodivoká kočka. V domě se objevila před půl rokem a už tu zůstala. Bylo ji vidět, jak dychtivě postává přede dveřmi lidí, kteří jí tu a tam podstrčili misku se zbytky jídla, nebo jak krkolomně balancuje na zábradlí. Snad lovila myši, ale lidé víc věřili různým granulím, které pohazovali ve sklepech. Čas od času kočka na pár dnů zmizela a jednou po svém návratu porodila koťata. Stejní lidé, kteří se o kočku starali, je kradli z jejího úkrytu a topili.

Máchová kočku nikdy nekrmila. Kočka se jí bála a utíkala před ní. Ten kočičí strach Máchovou dráždil svou nesmyslností. Viděla v něm další zlomyslnost, které na ni byly nastraženy. Nikdy kočce nic neudělala, neublížila jí, netopila její koťata – jenom jí nadávala. Copak taková kočka rozumí lidské řeči? Umí snad kočka číst myšlenky? Vždyť nadávala jen v duchu, protože hlasité nadávání stojí hodně dechu, který potřebovala, aby vyšla do svého bytu v druhém patře. Kráčela schod za schodem a cítila v zádech lstivá očka, která se na ni z úkrytu upírala.

Kdyby mohla, vyběhla by ty schody, ani by se nezastavovala, běžela by jako kdysi. Proč však kdysi běžela – na to si vůbec nedokázala vzpomenout...

Doma na kočku zapoměla. Přesadila kytku, na kterou si dnes koupila novou zem. Minulý měsíc jí jedna kytka zvadla a uvolnila kořenáč pro jinou, které byl ten její už malý. Zem stála šedesát korun. Nový květináč by si nekoupila, vždyť to stěží táhne od důchodu k důchodu. Z úspor jí notný díl ukrojila inflace, a navíc to byly peníze, na které sáhne, až bude nejhůř. Až bude muset do nemocnice, tak je vezme s sebou, aby nevypadala jako úplný chudák. Pro nemocnici si doma vyhradila celou skříň, která byla plná prádla, nočních košil, froté ručníků, županů, kapesníků. Vše pečlivě naskládáno, vyžehleno, dokonce navoněno. Mezi nočními košilemi byla

ukryta obálka s několika tisícikorunami. Není bohatá, ale někteří nemají ani tolik, nedokázali jako ona vyčarovat těch pár věcí skoro z ničeho.

Nejlepší prádlo si brala i k doktorovi. Dříve si dopřávala kadeřníka, teď se aspoň vykoukala a trochu se navoněla. Na krk si dala zlatý řetízek s andělíčkem z dvoubarevného zlata. Dárek od zete, ještě než práskl do bot. Pár měsíců nato odešla i dcera s vnukem. Znovu se vdala a žije teď kdesi na severu Čech.

Máchová za nimi nejezdila. Když dcera odešla, zůstala sama. Dva prostorné pokoje a velká kuchyně pro ni byly příliš velké. Cítila najednou jejich prázdnotu. Nabídla své sestřenici, ať se k ní přestěhuje. Nyní tam žijí dvě staré ženy, každá obtěžkaná svým osudem.

Máchová se ráda dívá z okna. Dá si k oknu židli a vydrží na ní celé hodiny. Pozoruje mozaiku náhodných chodců i pravidelných návštěvníků toho či onoho domu. Sleduje sousedy vcházející a vycházející z domu. Dnes se nevydržela dívat dlouho. Od rána drobně mžilo a na ulici jako by se nechtělo nic zajímavého udát. Starý Macháček se jako vždy belhá domů. Na hlavě má ošoupanou zelenou hučku, kterou nikdy nesundává, ať je horko nebo zima. Táhne od Vejlupků, řekla si Máchová a myslela na hospodu na konci ulice, kam se stahovali chlapi z celého okolí. Je to zakouřený lokál, z něhož se do pozdního večera line opilecký halas smíšený s cinkotem sklenic. Její muž tam taky chodíval, vždycky v pátek a v sobotu. Pravidelně tam zapíjel svůj svátek. Jmenoval se Josef a Máchová si vzpomněla, jak v ten sychravý březnový večer na ni zazvonili, že se jejímu muži udělalo v hospodě špatně a že ho nechali odvézt záchrankou do nemocnice. Přišli jí to říct dva chlapi a jedním z nich byl právě Macháček. Už tehdy nosil tu zelenou hučku. Tenkrát ji neměl na hlavě a rozpačité ji žmolal v ruce. Tak poznala, že se děje něco

vážného. Vystrašeně přešlapoval v předsíni, a když odešel, zbyla po něm zablácená louže. Všimla si jí, až když se ráno vrátila z nemocnice. Louže zaschla a vypadala jako podivný ostrov plný písku uprostřed nazelenalého moře linolea.

Proseděla v nemocnici celou noc. Ráno jí řekli: váš manžel zemřel, je nám to moc líto, dělali jsme, co bylo v našich silách, ale byl to těžký infarkt. A ještě jí dali v igelitovém pytlí všechny věci, co po něm zůstaly. Boty plné bláta, které připomínalo bláto zaschlé u ní doma v předsíni, a stejně tak zablácené kalhoty, v jejichž kapse zbyly dvě zmačkané dvacetikoruny, které už nestačil utratit na té své oslavě, co měla jako každý rok všechny ohromit a jemu dát zapomenout. Rozhodla se je schovat. Jednu pro sebe a druhou pro dceru, aby měly památku a talisman pro štěstí. Pak na to zapomněla. Dcera ji jistě utratila hned druhý den, protože nikdy nedokázala udržet peníze a navíc nenáviděla jakoukoliv sentimentalitu. Máchovou pak den po dni překvapovalo, že se jí jako vdově žije spíš lépe než hůře a úplně si na svou samotu zvykla. Pak vydali nové dvacetikoruny, dcera se vdala a zase rozvedla, a tak ta stará bankovka zůstala nedotčená a dvojnásobně mohla připomínat minulost, kdy ještě něco platila. Připomínala však spíš jenom její zapominání.

Horáčková vytáhla z tašky peněženku a na roztrěsené dlani spočítala mince. Přidala dvě malé bankovky a pak zaťukala na sklo pultu. Prodavačka uchopila kousky dortu cukrářskými kleštěmi a zabalila je do bílého papíru. Cukrárna voněla sladkostmi, čokoládou a kávou, kterou lidé pili u malých stolků.

„Zase budete mít návštěvu?“ zeptá se starší prodavačka, když jí podává křehký balíček.

„Přijedou se na mě podívat.“

Horáčková si opatrně dá balíček do ošoupané tašky a podívá se na hodinky. Půl třetí a pět minut. Ještě má čas. Syn před čtvrtou nepříjde.

„Nedáte si kafíčko?“

„Ne, děkuju.“ Přesto za chvíli sedí u jednoho z lesklých stolků a srká kávu z malého šálku. Káva je horká a sladká; Horáčková ji srká po kapkách a každou z nich dlouze vychutná. Jednou za měsíc se tento rituál opakuje takřka beze změny. Několik kousků dortů, chvilka zaváhání a pak několik minut u kávy.

Kolem procházeli lidé, bavili se, kupovali a jedli, pili, a to všechno v nádherné vůni, která se kolem vznášela. Tu vůni cítila ještě ve chvíli, kdy vstupovala do domu. Starý dům páchl zatuchlinou a chladem, navíc sem občas nějaký opilec táhnoucí z nedaleké hospody zaskočil, aby se vymočil nebo aby pozvracel oprýskané stěny, a tak se tu ve vzduchu mísily nejrůznější zápachy. Byl to stárnoucí dům uprostřed stárnoucího světa samoty a vzpomínek. Jenže jí dosud neopustila vůně cukrárny, to báječné sladké aroma kávy, a tak ještě v jejím oparu jako v obláčku z jiného světa pomalu kráčela po schodech domů. Na odpočívadle se potkala s kočkou. Ta k ní přistoupila na měkounkých tlapkách a svým kostnatým hubeným tělem se jí otřela o nohy. Horáčková ji lehce pohladila po hřbetu a kočka spokojeně odběhla a ještě dlouho upírala své lesknoucí se oči do svého světa z tmy, strachu a hladu.

Horáčková odemkla dveře a vešla do prostorné předsíně. Věděla, že Máchová bude doma, a hned u dveří uviděla její sešmajdané a zablácené boty, které jí sloužily pro všední den. Přezula se do pantoflí a vešla do kuchyně, aby dala dorty do lednice. Ještě nestačila lednici ani zavřít a v kuchyni se objevila Máchová.

Obě ženy byly sestřenice, ale podobné si vůbec nebyly. Jako by si to, co je nad životy a jenom se